

18.01.2020

Poznaj tomy nominowane do Nagrody Europejski Poeta Wolności 2020

21 marca 2020 roku dowiemy się, kto otrzyma Nagrodę Literacką Miasta Gdańska Europejski Poeta Wolności. Tym samym, po 10 latach, zamyka się cykl wydawniczy, w którym Instytut Kultury Miejskiej wprowadzał do polskiego obiegu literackiego najnowszą europejską poezję. Na rynku dostępnych jest obecnie 46 tomów poetyckich z krajów Europy. Najnowsze wydawnictwa poezji z Bośni i Hercegowiny, Czarnogóry, Gruzji, Irlandii, Luksemburga, Litwy, Łotwy i Malty są już dostępne w sprzedaży.

- Nagroda Literacka Miasta Gdańska Europejski Poeta Wolności to wyróżnienie szczególne - ma ona za zadanie wspierać europejską poezję, to szczególnie ważne, choć często pomijane, medium - opisuje Tadeusz Dąbrowski z Rady Programowej Festiwalu EPW 2020.

Tomy nominowanych poetów zgłaszane są przez wybitnych tłumaczy literatury, dzięki którym poznajemy znakomitych twórców i ich państwa, a przede wszystkim nowe konteksty kulturowe europejskiej wspólnoty. Festiwal Europejski Poeta Wolności, podczas którego poeci i ich tłumacze zaprezentują nominowane tomy, odbędzie się w dniach 19-22 marca 2020 roku w Gdańsku.

Najnowsze wydawnictwa z serii Europejski Poeta Wolności: „Gęsia skóra”, Dako Cvijetić (Bośnia i Hercegowina), przekład: Miłosz Waligórski; „Czarne boisko”, Balša Brković (Czarnogóra), przekład: Agnieszka Schreier; „Tobie wolno”, Zviad Ratiani (Gruzja), przekład: Magda Nowakowska; Sinéad Morrissey (Irlandia), przekład: Magda Heydel; „Po trzęsieniu” Jean Portante (Luksemburg), przekład: Wawrzyniec Brzozowski; „Właśnie” Agnė Žagrakalytė (Litwa), przekład: Agnieszka Rebiałkowska; „Wielkanoc”, Inga Gaile (Łotwa), przekład: Agnieszka Smarzewska; „Czterdzieści dni”, Antoine Cassar (Malta), przekład: Zuzanna Gawron.

Nagroda Literacka Miasta Gdańska Europejski Poeta Wolności ma za zadanie wspierać i promować europejską poezję. W każdej edycji konkursu nominowani są poeci i autorzy z ośmiu europejskich państw. Nominowane tomy wybierają członkowie Kapituły Nagrody spośród propozycji zgłoszonych przez tłumaczy, następnie każdy z tomów zostaje starannie przetłumaczony i opublikowany. Podczas Festiwalu towarzyszącemu ogłoszeniu Nagrody publiczność ma szansę poznać osobiście nominowanych twórców i spotkać autorów przekładów.

Nagroda w wysokości 100 000 zł wręczana jest wyróżnionemu przez Kapitułę poecie oraz jego tłumaczowi, który otrzymuje 20 000 zł.

O nową, odświeżoną formułę programową **Festiwalu Europejski Poeta Wolności** zadba Rada Programowa w składzie: **Weronika Janeczko, Barbara Klicka i Tadeusz Dąbrowski**. Na uczestników i uczestniczki wydarzenia czekają, niezmiennie, pasjonujące debaty, spotkania autorskie i wieczory czytania poezji w językach oryginału.

Jury Nagrody: Krzysztof Czyżewski – przewodniczący, Paweł Huelle, Zbigniew Mikołajko, Stanisław Rosiek, Anda Rottenberg, Beata Stasińska, Olga Tokarczuk oraz niegłosujący sekretarz jury Andrzej Jagodziński.

Tomy EPW 2020 można nabyć w siedzibie IKM przy Długim Targu 39/40 oraz online, kontaktując się mailowo: Piotr.mielcarek@ikm.gda.pl. Dostępne są także u dystrybutorów w księgarniach internetowych. Autorem projektów graficznych okładek jest Wojciech Kwiecień-Janikowski.

Międzynarodowy Festiwal Literatury Europejski Poeta Wolności 2020

Organizator: Instytut Kultury Miejskiej, Miasto Gdańsk

www.europejski-poeta-wolnosci.pl

www.facebook.com/europejski-poeta-wolnosci

Patroni medialni: Książki. Magazyn do czytania, PISMO, Tygodnik Powszechny

Dotychczasowi laureaci i laureatki: 2010 – Uładzimir Arłow (Białoruś), 2012 – Durs Grünbein (Niemcy), 2014 – Dorta Jagić (Chorwacja), 2016 – Ana Blandiana (Rumunia), 2018 – Linda Vilhjálmsdóttir (Islandia).

Więcej o Nagrodzie: www.europejski-poeta-wolnosci.pl/o-nagrodzie/

Opisy tomów nominowanych do Nagrody Europejski Poeta Wolności 2020

- „Gęsia skóra”, Darko Cvijetić (Bośnia i Hercegowina), przekład: Miłosz Waligórski

Cvijetić pisze o wojnie w byłej Jugosławii i towarzyszących jej bestialskich zbrodniach sucho, rzeczowo, bez emocji. Przypomina reportera wojennego, który w poetyckich kadrach utrwala dramaty konkretnych osób. To nie jest opowieść o zwaśnionych narodach, zagładzie wiosek, okupacji miast. To są ujęcia konkretnych twarzy, pojedynczych

śmierci, za którymi nie stoi ideologia, lecz czysta chęć zabijania z całą jej demoniczną banalnością.

Darko Cvijetić (ur. 1968) – bośniacko-hercegowiński poeta, prozaik, reżyser, aktor i dramaturg. Pracuje jako reżyser i dramaturg w Teatrze Prijedor w Republice Serbskiej.

- **„Czarne boisko”, Balša Brković (Czarnogóra), przekład Agnieszka Schreier**

Na czarnym boisku XX wieku grają ze sobą poeta i piłkarz, bo jeszcze tylko poezja i futbol – jak twierdzi Brković – nadają życiu sens. Obaj zawodnicy starają się strzelić w światło bramki. Światło to silnie przebija przez ciemne wiersze czarnogórskiego poety, który chcąc zakumplować się z diabłem, ląduje ostatecznie w objęciach miłości.

Balša Brković (ur. 1966) – czarnogórski poeta, prozaik i redaktor, zajmuje się krytyką teatralną, historią i ideologią anarchizmu. Tom „Czarne boisko” otrzymał w 2017 roku nagrodę im. Risto Ratkovicia za najlepszy tom poezji wydany w Serbii, Bośni i Hercegowinie, Chorwacji i Czarnogórze.

- **„Tobie wolno”, Zwiad Ratiani (Gruzja), przekład: Magda Nowakowska**

Wypróbując na potrzeby wierszy różne wersje siebie, Ratiani rani bliskich i unicestwia swoje prywatne życie. Co dostaje w zamian? Świadomość, że w cierpieniu i umieraniu zawsze jesteśmy samotni oraz że poezja-kochanka, choć zaborcza, nie zdradza, a po śmierci pamięta o swoim poecie i przynosi na jego grób kwiaty, ilekroć sięgamy po jego tomik.

Zwiad Ratiani (ur. 1971) – gruziński poeta i tłumacz. W 2005 roku otrzymał najwyższą gruzińską literacką nagrodę SABA.

- **„O równowadze”, Sinéad Morrissey (Irlandia), przekład: Magda Heydel**

Podczas lektury wierszy Sinéad Morrissey nie ma wątpliwości, że równowaga świata nie jest bynajmniej jego stanem oczywistym. Architektura tej poezji jest ekstrawagancka i krucha, balansuje na granicy niemożliwego, a jednak okazuje się możliwa, choćby na piękną chwilę.

Sinéad Morrissey (ur. 1972 r. w hrabstwie Armagh w Irlandii Północnej, dorastała w Belfaście) – poetka. Ukończyła studia w Trinity College w Dublinie. W 2014 r.

władze miasta Belfast wybrały ją Poetką Laureatkę, przyznając ten tytuł po raz pierwszy.

- **"Właśnie", Agnė Žagrakalytė (Litwa), przekład: Agnieszka Rembiałkowska**

Agnė Žagrakalytė jest szamanką, obeznaną w sztuce rzucania i odczyniania uroków. Świetnie dogaduje się z dziką naturą, nie mniej sprawnie porusza się w gąszczu tekstu. Jest zachłanna, nienasycona, śmiała, poznaje przez dotyk, przez ciało i krew. Ma ucho wyczułone na zgrzyty tektoniki, szum turbin pamięci, piski narcyzmu, trzaski wirów nicości.

Agnė Žagrakalytė (ur. 1979 r. w Puodžiai w rejonie poswolskim) – poetka, powieściopisarka, eseistka, felietonistka. Pisze eseje i felietony dla litewskich magazynów poświęconych kulturze. Tom „*Właśnie*” zdobył na Litwie pierwsze miejsce w plebiscycie Książka Roku 2017 (w kategorii poezja).

- **„Po trzęsieniu” Jean Portante (Luksemburg), przekład: Wawrzyniec Brzozowski**

Wiersze Jeana Portante’a powstawały w Bibliotece Babel Jorgego Luisa Borgesa, gdzie wszystkie książki z przeszłości, współczesności i przyszłości wchodzą ze sobą w dialog. To poezja z jednej strony symboliczna, wizyjna i „natchniona”, lecz głównym jej paliwem jest sam język, etymologia i brzmienie słów, ich melodia, która dla poety często tożsama jest ze znaczeniem.

Jean Portante (ur. 1950) – luksemburski poeta, tłumacz, prozaik i dramaturg. Laureat nagród Prix Ruteboef, Prix Tony Bourg, Prix Servais (dwukrotnie), Louis Montalo, Batty Weber.

- **"Wielkanoc", Inga Gaile (Łotwa), przekład: Agnieszka Smarzewska**

Autorka „*Wielkanocy*” udowadnia, że świat można

zbudować od podstaw jak domek z klocków, w oparciu o dowolny zestaw słów i skojarzeń. Że to, jak żyjemy, jest wyłącznie kwestią wyobraźni. Poezja i życie to ocean możliwości, po którym żeglujemy i w którym tonimy. Wiersze Ingi Gaile uczą nas samodzielnego ciosania tydek.

Inga Gaile (ur. 1976 r. w Rydze) – poetka, powieściopisarka, tłumaczka, dramatopisarka. Autorka sześciu tomów poezji, w tym jednego z poezją dla dzieci. Przewodnicząca łotewskiego PEN Clubu.

- **„Czterdzieści dni”, Antoine Cassar (Malta), przekład: Zuzanna Gawron**

Cassar wędruje przez życie i przez tekst, przez krajobrazy i historię literatury, cierpi jak Hiob i narażony jest na pokusy jak Chrystus podczas czterdziestu dni postu. Romantyczny patos i barokowa metaforyka są jego orężem przeciwko szaleństwu. **Antoine Cassar** (ur. 1978 w Londynie) – poeta, tłumacz oraz działacz kulturalny. „Czterdzieści dni” (2017) to zbiór wierszy o

traumach dzieciństwa, depresji oraz chodzeniu jako formie autoterapii; w 2018 roku tom otrzymał Krajową Nagrodę Książkową Malty.

Fot. Adrianna Kamińska

Wydanie tomów: Zwiada Ratianiego „Tobie wolno” oraz Darko Cvijeticia „Gęsia skóra” dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Linki:

- <http://europejskipoetawolnosci.pl/>
- <https://www.facebook.com/europejskipoetawolnosci>
- <https://biuletynpolonistyczny.pl/pl/competitions/nominacje-do-nagrody-literackiej-miasta-gdanska-europejski-poeta-wolnosci-2020,336/details>

Słowa kluczowe: wolność, przekład, poezja, nagroda, Europejski Poeta Wolności

Autor: Marta Bańka